

FORKORTELSER VEDRØRENDE VEJLE AMT

Litteraturforkortelser m.m. Se i øvrigt »Forkortelser i historisk Litteratur«, i *Fortid og Nutid* XXI, hefte 1, 1960. Udg. af Dansk historisk Fællesforening.

- Abildgaard, Notebøger** Søren Abildgaards notebøger i NM (jfr. arkivalieoversigt). Notaterne om Vejle Amts kirker er udgivet (uden tegningerne) af Marius Hansen i *ÅrbVejle* 1930-31
- Achen, Adelsvåbener** Sven Tito Achen, *Danske adelsvåbener. En heraldisk nøgle*, Kbh. 1973
- ActaPont** *Acta Pontificum Danica. Pavelige Aktstykker vedrørende Danmark 1316-1536* I-VII og suppl. Udg. af L. Moltesen m.fl., Kbh. 1904-43
- AnnOldk** *Annaler for nordisk Oldkyndighed*. Udg. af Det kgl. nord. Oldskrift-Selskab, Kbh. 1836-63 (fra 1866: *ÅrbOldkHist*, s.d.)
- AntAnn** *Antiquariske Annaler* 1-4. Udg. af Den Kongelige Commission i Kjøbenhavn for Oldsagers Opbevaring, Kbh. 1821-27
- Arkitekten** *Arkitekten* (fra 1929: *Arkitekten*). Medd. fra Akademisk Arkitektforening, Kbh. 1898ff.
- ArkMus** *Fra Arkiv og Museum*. Udg. af Østifternes historisk-topografiske Selskab, Kbh. 1899-1943
- Aron Andersson** *Medieval Wooden Sculpture in Sweden* I-V. Ved Aron Andersson, Bengt Thordemann og Monica Rydbeck, Uppsala 1964-80
- Beckett, DaKunst** Fr. Beckett, *Danmarks Kunst* I-II, Kbh. 1924-26
- Bøje** Chr. A. Bøje, *Danske guld og sølv smedemærker før 1870*. Revideret og udvidet udgave. Bd. I. København. Red. af Bo Bramsen, Kbh. 1979. Bd. II. Købstæderne. Red. af Sven Fritz og Finn Grandt-Nielsen, Kbh. 1982. Bd. III. Sønderjylland. Red. af Sigurd Schoubye, Kbh. 1982
- Christie, Ikonografi** Sigrid Christie, *Den lutherske ikonografi i Norge inntil 1800* 1-2, Oslo 1973
- CorpConstDan** *Corpus Constitutionum Danicæ. Forordninger, Recesser og andre kongelige Breve, Danmarks Lovgivning vedkommende* I-VI. Udg. af V. A. Secher, Kbh. 1887-1918
- DaAdÅrb** *Danmarks Adels Aarbog*. Udg. af en Forening, Kbh. 1884ff.
- DaAtlas** Erich Pontoppidan og Hans de Hoffman, *Den danske Atlas* I-VI, Kbh. 1763-81
- DaBiogrLeks** *Dansk Biografisk Leksikon*, 1. udg. ved C. F. Bricka, Kbh. 1887-1905. 2. udg. ved P. Engelstoft m.fl., Kbh. 1933-44. 3. udg. ved Sv. Cedergreen-Bech m.fl., Kbh. 1979-84
- DaDomme** *Danske Domme 1375-1662* I-VIII. Udg. af Erik Reitzel-Nielsen under medvirken af Ole Fenger, Kbh. 1978-87
- DaFolkemSaml** Dansk Folkemindesamling
- DaKalkmalerier** *Danske Kalkmalerier* (1-8). Udg. af Nationalmuseet, red. Ulla Haastrup m.fl., Kbh. 1985-92. 1. Romansk tid (1080-1175). 2. Senromansk tid (1175-1275). 3. Tidlig gotik (1275-1375). 4. Gotik (1375-1475). 5. Sengotik (1475-1500). 6. Sengotik (1500-1536). 7. Efter reformationen (1536-1700), red. Eva Louise Lillie. 8. Registerbind, red. Christian Ejlers.
- DaKanc** Danske Kancelli
- DaKancReg** *Danske Kancelliregistranter 1535-50*. Udg. af Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie, Kbh. 1881-82
- DaKirkelove** *Danske Kirkelove* I-III. Udg. af Holger Fr. Rørdam, Kbh. 1883-89
- DaMag** *Danske Magazin*. Udg. af Et til det Danske Sprogs og Histories Forbedring Samlet Selskab, Kbh. 1745ff.
- DaRigBr** *Danmarks Riges Breve*. Udg. af Det danske Sprog- og Litteraturselskab, Kbh. 1938ff. 1. rk. I-VII (789-1249), 2. rk. I-XII (1250-1339), 3. rk. I-IX (1340-75), 4. rk. I-VII (1376-1400)
- DaSaml** Danske Samlinger for Historie, Topographie, Personal- og Literaturhistorie. Udg. af Chr. Bruun m.fl., Kbh. 1865-77
- DiplDan** *Diplomatarium Danicum*. Udg. af Det danske Sprog- og Litteraturselskab, Kbh. 1938ff., 1-4. rk. (som **DaRigBr**)
- DK** *Danmarks Kirker*. Udg. af Nationalmuseet, Kbh. 1933ff., i perioden 1979-2003 på Poul Kristensens Forlag i Herning. – Nedenfor bringes en oversigt over det hidtil udkomne samt forkortelserne for de enkelte bind:
- DK Bornholm** *Danmarks Kirker VII. Bornholm*. Ved Otto Norn, C. G. Schultz, Erik Skov 1954
- DK Frborg** *Danmarks Kirker II. Frederiksborg Amt*, 1-2. Ved Erik Moltke og Elna Møller under medvirken af Ulla Haastrup og Marie-Louise Jørgensen 1964 og 1967. 3. Ved Erik Moltke og Elna Møller, Marie-Louise Jørgensen og Hugo Johannsen, 1970. 4. Ved Marie-Louise Jørgensen og Hugo Johannsen 1975
- DK Holbæk** *Danmarks Kirker IV. Holbæk Amt*, 1-3. Ved Marie-Louise Jørgensen og Hugo Johannsen, Kbh. 1979, 1982 og 1986. 4. Ved Marie-Louise Jørgensen og Mogens Vedsø under medvirken af Hugo Johannsen og Ulla Kjær 1990. 5. Ved Marie-Louise Jørgensen, Hugo Johannsen og Mogens Vedsø under

- medvirken af Lars Grambye, Sissel F. Plathe og Peter Kristiansen 1994-2001.
- DK KbhAmt** *Danmarks Kirker III. Københavns Amt*, 1-2. Ved Erik Moltke, Elna Møller, C. G. Schultz under medvirken af Kirsten Weber-Andersen, 1944 og 1946. 3-4. Ved Erik Moltke og Elna Møller 1951
- DK KbhBy** *Danmarks Kirker I. København*, 1. Ved Victor Hermansen, Aage Roussel, Jan Steenberg 1945-58. 2. Ved Jan Steenberg 1960-65. Tillæg: Navneregister til 1 og 2 ved Albert Fabritius 1966. 3. Ved Jan Steenberg 1966-72. 4. Ved Kjeld de Fine Licht og Elna Møller 1973-75. 5. Ved Birgitte Bøggild Johannsen 1983-87. 6. Ved Birgitte Bøggild Johannsen og Sven Rask under medvirken af Poul Grindner-Hansen og Ulla Kjær 1987-88
- DK Maribo** *Danmarks Kirker VIII. Maribo Amt*, 1. Ved Otto Norn og Aage Roussel under medvirken af Gertrud Købke Knudsen 1948. 2. Ved samme under medvirken af Erik Skov og Kirsten Weber-Andersen 1951
- DK Odense** *Danmarks Kirker IX. Odense Amt*, 1. Ved Birgitte Bøggild Johannsen og Hugo Johannsen 1990. 2. Ved Birgitte Bøggild Johannsen og Hugo Johannsen under medvirken af Ulla Kjær 1995. 3. Ved Birgitte Bøggild Johannsen, Hugo Johannsen og Karin Kryger under medvirken af Kirstin Eliassen, Sven Rask og Mogens Vedsø 1998-2001
- DK Præsto** *Danmarks Kirker VI. Præsto Amt*, 1-2. Ved Chr. Axel Jensen og Victor Hermansen 1933-35. Tillæg: Navneregister ved Albert Fabritius 1955
- DK Ringkøbing** *Danmarks Kirker XVII. Ringkøbing Amt*, 1. Ved Ebbe Nyborg, Niels Jørgen Poulsen og Mogens Vedsø 1998-2000. 2. 2000-
- DK Ribe** *Danmarks Kirker XIX. Ribe Amt*, 1. Ved Elna Møller under medvirken af Ebbe Nyborg 1979. 2. Ved Elna Møller, Ebbe Nyborg og Niels Jørgen Poulsen 1984. 3. Ved Ebbe Nyborg og Niels Jørgen Poulsen 1988. 4. Ved Ebbe Nyborg, Niels Jørgen Poulsen og Ulla Kjær under medvirken af Vibeke Andersson Møller 1994. 5. Ved Ebbe Nyborg, Niels Jørgen Poulsen og Mogens Vedsø under medvirken af Sissel F. Plathe 1994-2003
- DK Sjyll** *Danmarks Kirker XX-XXIII. Sønderjylland*. XX. Haderslev Amt. XXI. Tønder Amt. XXII. Åbenrå Amt. Ved Erik Moltke og Elna Møller under medvirken af Vibeke Michelsen 1954, 1957 og 1959. XXIII. Sønderborg Amt. Ved Erik Moltke, Elna Møller og Vibeke Michelsen 1961. Tilføjesler og rettelser, kunsthistorisk oversigt, registre. Ved Erik Moltke, Elna Møller og Vibeke Michelsen under medvirken af Marie-Louise Jørgensen og Albert Fabritius 1963
- DK Sorø** *Danmarks Kirker V. Sorø Amt*, 1. Ved Victor Hermansen og Poul Nørlund 1936. 2. Ved samme under medvirken af Erik Moltke 1938
- DK Tisted** *Danmarks Kirker XII. Tisted Amt*, 1-2. Ved Chr. Axel Jensen, Erik Moltke og C. G. Schultz 1940 og 1942
- DK Århus** *Danmarks Kirker XVI. Århus Amt*, 1-2. Ved Vibeke Michelsen og Kjeld de Fine Licht 1968 og 1972. 3. Ved samme under medvirken af Ulla Hastrup 1976. 4-5. Ved Kjeld de Fine Licht, Vibeke Michelsen og Niels Jørgen Poulsen 1980 og 1983. 6-8. Ved Kjeld de Fine Licht og Vibeke Michelsen 1988, 1991 og 1996. 9. Ved samme under medvirken af Birgitte Bøggild Johannsen, Hugo Johannsen, Ebbe Nyborg, Sissel F. Plathe, Niels Jørgen Poulsen og Mogens Vedsø 1996-2002. 10. 2004-
- Faye, Støbejernskors** Aase Faye, *Danske Støbejernskors*. Bearbejdet og udg. af Jan Faye, Kbh. 1988
- FiK Suomen Kirkot. Finlands Kyrkor**. Utgivne av Finska Fornminnesföreningen, Helsingfors 1959ff.
- Frederik I.s Registranter** *Kong Frederik den Førstes danske Registranter*. Udg. af Kr. Erslev og W. Møllerup, Kbh. 1879
- GIKglSaml** Gamle kongelige Samling, KglBibl
- Grün** *Danske Guld- og Sølvmedes Stempler og Mærker indtil 1943*. Udg. af Laurits Grün 1943. Med Tillæg for Tiden 1. Maj 1943 - 1. December 1948, Kbh. 1948
- GuldsmVejle** Jørgen Swane, »Guldsmede i Vejle indtil 1890«, *ÅrbVejle* 1943
- Halkjær Kristensen, Tinnmærker** Poul Halkjær Kristensen, *Danske tinnmærker* ved H. Rasmussen, Kbh. 1983
- HaStb Haderslev Stifts Aarbog**, 1946-51 og *Haderslev Stiftsbog* 1966ff. udg. af Haderslev Stift
- Henningsen, Kirkeskibe** Henning Henningsen, *Kirkeskibe og Kirkeskibsfester*. Søhistoriske Skrifter III. Udg. af Handels- og Søfartsmuseet på Kronborg og Selskabet for Handels- og Søfartsmuseets Venner, Kbh. 1950
- Hinrichsen, Grabsteine** Torkild Hinrichsen, *Corpus der »romanischen« Grabsteine Dänemarks I-XIII*. Dissertation 1978. Udg. som manuskript, Hamburg 1988 (Eksempel i NM)
- HistT** *Historisk Tidsskrift*. Udg. af Den danske historiske Forening, Kbh. 1840ff.
- HofmFund** Hans de Hofman, Samlinger af publike og private Stiftelser, Foundationer og Gavebreve I-X, Kbh. 1755-65
- Hvidtfeldt, Klokker** Johan Hvidtfeldt, »Klokkeafleveringerne under Frederik den Første«, *ÅrbVejle* 1939
- Ico** *Den iconographiske post*, fra 1978: *Ico, Iconographisk post, Nordisk tidskrift för Bildtolkning*. Udg. af Kalkmaleriregistranten, Kbh.s Universitet 1970-78, Riksantikvarieämbetet 1978-97, Center for Kunst og Kristendom, Kbh.s Universitet 1998ff.
- Jensen, Gravsten** Chr. Axel Jensen, *Danske adelige Gravsten I-II*, Kbh. 1951-53
- Jensen, Snedkere** Chr. Axel Jensen, *Danmarks Snedkere og Billedsnidere i Tiden 1536-1660*, Kbh. 1911

- JySaml** *Samlinger til Jydsk Historie og Topografi samt Jyske Samlinger* (fra 1966: *Historie*). 1866ff.
- Jørgensen, Helgendyrkelse** Ellen Jørgensen, *Helgendyrkelse i Danmark*, Kbh. 1909
- KalkarOrdb** O. Kalkar, *Ordbog til det ældre danske Sprog 1300-1700*, Kbh. 1881-1918
- KancBrevb** *Kancelliets Brevbøger vedrørende Danmarks indre Forhold 1551ff. I Uddrag* udg. af Rigsarkivet, Kbh. 1885f.
- Karlsson, Medieval Ironwork** Lennart Karlsson, *Medieval Ironwork in Sweden I-II*. Utg. av Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitetsakademien, Stockholm 1988
- KglBibl** Det kongelige Bibliotek
- KglRetDom** *Det Kgl. Rettertings Domme og Rigens Forfølgninger fra Christian III's Tid I-II*. Udg. ved Troels Dahlerup af Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie, Kbh. 1959-69
- KirkehistSaml** *Kirkehistoriske Samlinger*. Udg. af Selskabet for Danmarks Kirkehistorie, Kbh. 1849ff.
- Kirkens Bygning og Brug** Kirkens Bygning og Brug. Studier tilegnet Elna Møller, Kbh. 1983
- Kirkernes omgivelser** *Kirkernes omgivelser i Vejle Amt*, udg. af Vejle Amt, Forvaltningen for teknik og miljø 1989
- Kronens Skøder** *Kronens Skøder paa afhændet og erhvervet jordegods i Danmark, fra Reformationen til Nutiden I-IV, 1535-1765*. Udg. i uddrag af Rigsarkivet, Kbh. 1892-1955
- KultHistLeks** *Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder I-XXII*. Udg. af de fem nordiske lande, Kbh. 1956-78
- Kryger, Studier** Karin Kryger, *Studier i det nyklassicistiske gravmæle i Danmark 1760-1820*, Kbh. 1985
- LAVib** Landsarkivet for Nørrejylland, Viborg
- LAÅb** Landsarkivet for Sønderjylland, Åbenrå
- Liebgott, Hellige mænd og kvinder** Niels-Knud Liebgott, *Hellige mænd og kvinder*, Århus 1981
- Løffler, Gravsten** J. B. Løffler, *Danske Gravstene fra Middelalderen*, Kbh. 1889
- Mackeprang, Døbefonte** M. Mackeprang, *Danmarks middelalderlige Døbefonte*, Kbh. 1941. 2. udg. ved Jens Velle 2003
- Magnus-Petersen, Kalkmalerier** J. Magnus-Petersen, *Beskrivelse og Afbildninger af Kalkmalerier i danske Kirker*, Kbh. 1895
- MarmDan** Erich Pontoppidan, *Marmora Danica selectiora sive Inscriptionum* 1, Kbh. 1739
- MeddÅrhSt** *Meddelelser fra Århus Stift*. Århus 1963ff.
- MidAltHaSt** *Middelalderlige altertavler i Haderslev Stift*, red. Sissel F. Plathe og Jens Bruun, Herning 2003.
- Moltke, Runerne** Erik Moltke, *Runerne i Danmark og deres oprindelse*, Kbh. 1976 (og engelsk udg. 1985)
- NM** Nationalmuseet
- NMArb** (Fra) *Nationalmuseets Arbejdsmark*, Kbh. 1928ff.
- NoK** *Norges Kirker*, utgitt av Riksantikvariatet, Oslo 1959ff.
- Norn, Hiernøe** Otto Norn, »Billedhugger Jens Hiernøe og hans kirkelige Arbejder i Vejle Amt«, *ÅrbVejle* 1938
- NyKglSaml** Ny kongelig Samling. KglBibl
- Nyrop, Kirkeklokker** C. Nyrop, *Om Danmarks Kirkeklokker og deres Støbere*, Kbh. 1882 (Eksemplar i NM med F. Uldalls tilføjelser)
- Nørlund-Lind, Kalkmalerier** P. Nørlund og Egmont Lind, *Danmarks romanske Kalkmalerier*, Kbh. 1944
- OfferlysMindeskj** S. Ellkier-Pedersen, »Offerlys og mindeskjolde«, *ÅrbVejle* 1980.
- Oldemoder** *Samling af Adkomster, Indtægtsangivelser og kirkelige vedtægter for Ribe Domkapitel og Bispestol, nedskrevne 1290-1518, kaldet »Oldemoder« (Avia Ripensis)*. Udg. af O. Nielsen, 1869. – Facsimileudg. i CorpDan.VIII.
- Orgelregistranten** Den Danske Orgelregistrant, Musikhistorisk Museum, København.
- PersHistT** *Personallhistorisk Tidsskrift*. Udg. af Samfundet for dansk(-norsk) Genealogi og Personallhistorie, Kbh. 1880ff.
- Præsteindb 1807** *Danske Præsters indberetninger til Oldsagskommissionen af 1807, Vest- og Sydjylland*. Red. af Christian Adamsen og Vivi Jensen bistået af Christian Liebing, Højbjerg 1995
- PræsteindbWorm** *Præsteindberetninger til Ole Worm I. Indberetninger fra Ålborg og Ribe Stifter 1625-42. II. Indberetninger fra Århus, Fyns og Lunde Stifter 1623-25*. Udg. af Landbohistorisk Selskab ved Frank Jørgensen, Kbh. 1970 og 1974
- RA** Rigsarkivet
- Repert** *Repertorium diplomaticum regni danici mediævalis. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen*. 1. rk. I-IV (1085-1450), 2. rk. I-IX (1451-1513). Udg. af Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie, Kbh. 1894-1939
- ResenÅrh** *Atlas Danicus Århus Stift*, udg. af Helge Søgaard, Aarhus 1967.
- ResenRibe** Peder Hansen Resen, *Atlas Danicus VI D, Ribe Stift*. Udg. af Susanne Lykke Nielsen, i dansk oversættelse ved Mette Molvig og Susanne Lykke Nielsen, Odense 1987.
- Rgsk** Regnskaber
- Rtk** Rentekammeret
- Saxtorph** Niels M. Saxtorph, *Danmarks kalkmalerier*, Kbh. 1986
- Schmidt, Helligkilder** August F. Schmidt, »Helligkilder i Vejle Amt«, *ÅrbVejle* 1925.
- Schmidt, Kæmpesten** A. F. Schmidt, *Danmarks Kæmpesten i Folkeoverleveringen*, Kbh. 1932
- SRD** *Scriptores Rerum Danicarum mediæ ævi I-IX*. Udg. af Jacob Langebæk m.fl., Kbh. 1772-1878
- Stamtavler** *Stamtavler over danske Adelslægter I-XV*, Kbh. 1887-1945

- StednVejle** *Fortegnelse over stednavne i Vejle Amt*, udg. Stednavneudvalget, Kbh. 1951.
- Storck, Granitkirker** *Jydske Granitkirker*. Opmaalte og undersøgte under Ledelse af H. Storck ved Arkitekterne V. Ahlmann og V. Koch, Kbh. 1903
- SuhmNyeSaml** *Nye Samlinger til den Danske Historie*, I. 1-2 og II. 1-2. Udg. af P. F. Suhm og R. Nyerup, Kbh. 1792-95
- SuhmSaml** *Samlinger til den Danske Historie*, I-II. Udg. af P. F. Suhm, Kbh. 1779-1884
- Svane, Helligkilder** Siegfried Svane, *Danske Helligkilder og Lægedomskilder*, Kbh. 1984
- SvK** *Sveriges Kyrkor*. Konsthistorisk inventarium utg. av Kungl. Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, Stockholm 1912ff.
- Tang Kristensen, Danske Sagn** Evald Tang Kristensen, *Danske Sagn* I-VII Århus 1892-1901. 2. udg. 1-8 (delvis fot. optryk) ved Johannes Tang Kristensen, Bengt Holbeck og Erik Høvring Pedersen, Kbh. 1980. Ny rk. I-VI, 1928-39
- Thiele, Danmarks Folkesagn** J. M. Thiele, *Danmarks Folkesagn* I-III Kbh. 1843-60
- Thiele, Danske Folkesagn** J. M. Thiele, *Danske Folkesagn* I-IV, Kbh. 1818-23
- Trap J. P. Trap**, *Statistisk-topographisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark*. 1. udg., Kbh. 1858-60. 2. udg., Kbh. 1872-79. 3. udg., Kbh. 1898-1906. 4. udg., Kbh. 1920-32. 5. udg., Kbh. 1953-72
- Uldall, Kirkeklokker** F. Uldall, *Danmarks middelalderlige Kirkeklokker*, Kbh. 1906. 2. udg. ved Jens Vellev, Kbh. 1982
- Weilbach, KunstLeks** *Weilbachs Kunstnerleksikon*. Udg. af Sys Hartman m. fl., Kbh. 1994-2000
- Wiberg, Præstehist** S.V. Wiberg, *Personallistoriske, statistiske og genealogiske Bidrag til en almindelig dansk Præstehistorie*, Kbh. 1870-73. Ny udg., Kbh. 1959-60
- Zachariasen, Orgelfortegn** A. C. Zachariasen, *Fortegnelse over leverede orgler*. I Orgelregistranten
- ÆldDaArkReg** *De ældste danske Arkivregistraturer* I-V, Kbh, 1854-1910
- ÆldNordArch** *Tegninger af ældre nordisk Arkitektur*, 1-6. Samling. Udg. af V. Dahlerup, Hans I. Holm, O.V. Koch og H. Storck, Kbh. 1872-1919
- ÅrbOldkHist** *Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie*. Udg. af Det kgl. nord. Oldskrift-Selskab, Kbh. 1866ff.
- ÅrbVejle** *Vejle Amts Årbog*, udg. af Vejle Amts historiske Samfund 1907ff.

Udarbejdelsen af arkivaliefortegnelsen for Vejle Amts kirker skyldes Jesper Ballhorn og Niels Jørgen Poulsen. Medvirkende ved arkivalieggennemgangen har været Anne-Mari Steimle, Mirjam Hvid, Lasse Bendtsen og Hanne Wiborg Hansen.

De historiske indledninger til kirkerne bygger på forarbejder ved Aage Andersen og Mogens Kragssig. Redigeringen af orgler skyldes Ole Olesen, oversættelse af latinske tekster Peter Zeeberg og oversættelse til engelsk James Manley.

PERSONFORKORTELSER

EN	= Ebbe Nyborg
NJP	= Niels Jørgen Poulsen
MV	= Mogens Vedso
MN	= Marianne Nielsen
HW	= Henrik Wichmann
RF	= Roberto Fortuna
AM	= Arnold Mikkelsen